

агентурних осіб, для отримання доказів.

Криміналістична експертиза. Цей метод включає вивчення фізичних, хімічних, біологічних, технічних та інших аспектів злочину з метою виявлення доказів та встановлення причини його вчинення.

Створення профілю підозрюваного. Цей метод полягає в аналізі збираної інформації про злочин з метою створення портрета підозрюваного та визначення його мотивів та можливого місця перебування.

Робота з іншими правоохоронними органами. Цей метод включає взаємодію з іншими правоохоронними органами, такими як СБУ, прокуратура та інші, для обміну інформацією та координації дій [2, с.134].

Крім того, НПУ використовує сучасні технології та програми для підвищення ефективності розслідування злочинів, такі як бази даних та системи ідентифікації, які дозволяють більш ефективно вести пошук злочинців та встановлювати їхню причетність до злочину. Важливо підкреслити, що всі методи та прийоми розслідування злочинів Національною поліцією повинні використовуватися відповідно до закону та з урахуванням прав та свобод громадян, та повинні бути спрямовані на досягнення головної мети - боротьбу зі злочинністю та забезпечення безпеки громадян.

1. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник / за заг. ред. В. В. Сокурника; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 432 с.

2. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. І. Безпалової ; О. В. Джафарова, С. О. Шатрава та ін.; передм. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

УДК 343.102/985

DOI: 10.31733/17-03-2023-457-458

Анастасія ПОПОВИЧ

курсант ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції

Науковий керівник:

д.ю.н., проф. **Віктор ПЛЕТЕНЕЦЬ**

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Умови воєнного стану є надзвичайно складними для забезпечення правопорядку і прав людини, оскільки ситуація характеризується високим рівнем напруженості та небезпеки. Водночас, у таких умовах здійснення слідчих (розшукових) дій набуває особливої важливості, оскільки від цього залежить ефективність боротьби зі злочинністю та забезпечення безпеки громадян.

Зазначимо, що статтею 615 КПК України передбачено особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного стану. Варто зазначити, що забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування кримінальних правопорушень їх судового розгляду в умовах воєнного стану стало неможливим, позаяк чинний КПК [1] був призначений для потреб мирного часу та пристосований до розслідування кримінальних правопорушень в зоні ООС. Тому з метою оперативного реагування на повномасштабну агресію з боку РФ, законодавець вирішив внести зміни до статті 615 чинного КПК України.

Так, дана стаття визначає, що якщо на тимчасово окупованій території у разі неможливості виконання у встановлені законом строки слідчим суддею своїх повноважень, відповідний прокурор наділяється виключними правами щодо:

- розгляду та вирішення клопотань про тимчасовий доступ до речей і документів;
- розгляд та вирішення клопотань про надання дозволу на проведення обшуку в житлі чи іншому володінні особи;
- розгляд та вирішення клопотань про надання дозволу на проведення негласних

слідчих (розшукових) дій;

– розгляд та вирішення клопотань про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на строк до 30 діб до осіб, які підозрюються у вчиненні злочинів, передбачених статтями 109-115, 121, 127, 146, 146-1, 147, 152, 153, 185, 186, 187, 189-191, 201, 258-258-5, 260-263 1, 294, 348, 349, 365, 377-379, 402-444 Кримінального кодексу України [1].

Організація та проведення слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану має декілька особливостей, які варто враховувати. Перш за все, відбувається зміна умов безпеки, тому слідчі (розшукові) дії повинні проводитися з максимальною обережністю та у відповідності з міжнародними стандартами прав людини. Крім того, умови воєнного стану можуть призвести до тимчасового обмеження прав та свобод людини, тому важливо дотримуватися принципу пропорційності та необхідності а також тактики проведення слідчих (розшукових) дій.

Умови воєнного конфлікту, обумовлюють ускладнення проведення слідчих (розшукові) дії наявністю значної кількості постраждалих зокрема й сексуального характеру. Труднощі з одного боку обумовлені виявленням цих фактів, з іншого – отриманням від постраждалих необхідної і достатньої кількості даних [2, с. 230].

Усі ці особливості вимагають високої кваліфікації та професійної підготовки слідчих та розшукових органів, а також дотримання законодавства та міжнародних стандартів прав людини для забезпечення правопорядку та безпеки громадян у умовах воєнного стану. Однією з особливостей організації та проведення слідчих та розшукових дій в умовах воєнного стану є необхідність швидкого та ефективного реагування на випадки порушення закону. Крім того, умови воєнного стану можуть призвести до зміни пріоритетів слідства та розшуку. Наприклад, у таких умовах можуть збільшуватися дії терористичних організацій, або ж можуть виникати нові види кримінальних правопорушень, які необхідно вивчати та вживати дії щодо їх попередження. Органи правопорядку повинні змінювати свою стратегію й тактику відповідно до нових умов та викликів [3].

Також, умови воєнного стану можуть призвести до перенапруження слідчих та розшукових органів, які здійснюють свої дії на фоні загострення ситуації в країні. Для забезпечення ефективної роботи слідчих та розшукових органів необхідно забезпечити їх необхідними ресурсами, які включають фінансування, матеріально-технічну базу та кваліфікований персонал.

Отже, організація та проведення слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану має свої особливості, які варто враховувати для забезпечення ефективної боротьби зі злочинністю та забезпечення безпеки громадян. Важливо дотримуватися принципів законності, прав людини та недопустимості будь-яких форм насильства та тортур. Органи правопорядку повинні використовувати лише легальні методи слідства та розшуку, а також дотримуватися принципів пропорційності та необхідності, бути добре підготовленими та забезпеченими необхідними науково-технічними засобами.

---

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України: кодекс від 13.04.2012, редакція від 27.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n1089> (дата звернення: 02.03.2023 р.)

2. Плетенець В.М. Сексуальне насильство в умовах воєнного стану в Україні: становище й шляхи підвищення ефективності його виявлення Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка 2022. № 2. 284с.

3. Гловюк І. Кримінальне провадження в умовах воєнного стану. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/kryminalne-provadhennya-v-umovah-voyennogo-stanu/> (дата звернення: 02.03.2023 р.)